

MUGGENBEET • DEVENTER • HEETEN • ZWOLLE • HARDENBERG • DENEKAMP

21-23 september

urgenda
rijdt door Overijssel

Programma Urgenda regiotour Overijssel

Woensdag 21 t/m vrijdag 23 september 2011

Urgenda is de nationale actie-organisatie voor innovatie en duurzaamheid. Onze missie is Nederland sneller duurzaam maken. Dat doen we samen met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties, particulieren. Aan de hand van een concreet actieplan, een strategische lange termijn visie én een aantal Urgenda-icoonprojecten, willen we laten zien dat het kán. Dat duurzaamheid niet alleen hard nodig, maar ook leuk en inspirerend is. Overal in Nederland zoeken we duurzame initiatieven en kijken we waar de kansen of belemmeringen liggen voor opschaling.

Van woensdag 21 t/m vrijdag 23 september is Urgenda te gast in Overijssel.

Op tal van plekken laten we - samen met een heel aantal Overijsselse organisaties - zien wat er allemaal gebeurt op het gebied van duurzaamheid. En wat er eventueel nog meer zou kunnen. Van duurzaam voedsel tot eigen energie-opwekking. Van biomassa uit riet tot duurzame kerken en renovatie. Van Enschede tot aan de Weerribben. Ondernemers, gemeenten, bewoners: ze komen allemaal aan bod!

We toeren met elektrische en hybride auto's door de regio. Kijk voor het laatste, volledige programma op www.urgenda.nl. Interesse om een dag mee op stap te gaan, stuur een mailtje aan marja.cottaar@urgenda.nl

Van elke tourdag maken we korte filmpjes die te bekijken zijn op YouTube, www.urgenda.nl en de sites van onze partners.

Urgenda werkt voor de organisatie van de regiotour o.a. samen met:

- **Provincie Overijssel**
- **Gemeente Zwolle**
- Saxion Hogeschool
- Gemeente Hardenberg
- **Gemeente Steenwijkerland**
- **Gemeente Deventer**
- Gemeente Hengelo

Zwolle

MUGGENBEET • DEVENTER • HEETEN • ZWOLLE • HARDENBERG • DENEKAMP

21-23 september

urgenda
rijdt door Overijssel

Programma

Woensdag 21 september (Steenwijkerland, Deventer)

- 9.00 uur **Met fluisterboot op de Weerribben**
Waar kun je de regiotour beter starten dan met een prachtige tocht met de fluisterboot? Na een korte introductie van wethouder Luc Greven (gemeente Steenwijkerland) vertellen deskundigen over duurzaam toerisme, de problematiek van het natuurbeheer en het onderzoek naar energiewinning uit biomassa in de Weerribben-Wieden. Met een rietpelleteermachine wordt een pilot uitgevoerd waarbij agrariërs en de lokale afzet van riet een belangrijke rol spelen.
Locatie: Geertien, Muggenbeet 3, 8356 VK Blokzijl
- 10.45 uur **Bedrijfsbezoek UR Cool**
Presentatie UR Cool, dat een uniek centraal koelwater netwerk ontwikkelde op bedrijventerrein Eeserwold in Steenwijk. Hiermee heeft UR Cool de primeur in Nederland, want Eeserwold is het enige bedrijventerrein in Nederland dat volledig draait op 'Lake Source Cooling'. Het systeem haalt het koude water uit de zandwinplas die naast het bedrijventerrein ligt.
Ook vertelt UR Cool iets over een nieuw vorm van aanbesteden waarbij duurzaamheid de leidraad is.
Locatie: Bedrijventerrein Eeserwold, Lindehof 12, 8332 VD Steenwijk
- 11.30 uur **Vertrek Urgenda Karavaan** naar Deventer
- 13.00 uur **Bezoek aan Fairtrade kerk Deventer**
De Protestantse gemeente in Deventer is heel actief op verschillende vlakken van duurzaamheid. Zo waren er fair trade picknicks, modeshows, wordt actief bijgedragen aan Gered Gereedschap en zelfs over duurzaamheid gepreekt! We horen welke rol Fair Trade speelt, gaan dieper in op duurzaam voedsel en bekijken met de Protestantse gemeente Colmschate/Schalkhaar hoe haar energieverbruik beperkt kan worden. Zijn zonnepanelen nuttig?
Alle Overijsselse kerken en overige geïnteresseerden worden hierbij uitgenodigd!
Locatie: Holterweg 106/108, 7427 RB Deventer
- 15.00 uur **Biomassa en wind-energie**
Is windenergie op land een serieus alternatief voor fossiele brandstoffen? Hoe groot is de rol van biomassa in de provincie Overijssel? Discussie met Rafael van der Velden en Flora van Houwelingen van de gemeente Deventer.
Locatie: Holterweg 106/108, 7427 RB Deventer
- 17.00 uur **Vertrek Urgenda Karavaan** naar Duurzaam Heeten
- 17.30 uur **Speeddaten met experts**
Het duurzame dorp Heeten nodigt alle 23 duurzame dorpen en geïnteresseerden uit om duurzaam te daten met experts op het gebied van: windenergie, voedsel, zonne-energie, vergisting, energiebesparing, financiering, organisatorische en publicitaire zaken.
Locatie: Dorpsplein, 8111 AN Heeten
Aanmelden: voor deze bijeenkomst graag mail sturen naar info@duurzaamheeten.nl
- 20.30 uur **Einde eerste tourdag** Het Urgendateam verblijft in Duurzaam Hoonhorst.

MUGGENBEET • DEVENTER • HEETEN • ZWOLLE • HARDENBERG • DENEKAMP

21-23 september

urgenda
rijdt door Overijssel

Donderdag 22 september (Zwolle, Hardenberg)

- 08.30 uur **Eitje tikken**
In Zwolle leven vele duurzame ideeën. En dat het niet altijd makkelijk is om een idee tot uitvoering te brengen weten we allemaal. Daarom organiseert Urgenda samen met de ideeënmakelaar van 'Samen maken we de Stad' een eitje tik sessie. Tijdens een kop koffie en een croissantje, worden mensen met ideeën in contact gebracht met deskundigen op het gebied van duurzaamheid. Concrete dilemma's worden aan het deskundigenteam voorgelegd en gezamenlijk wordt gebrainstormd en oplossingen bedacht. Leiding: Annemiek de Wolf.
Locatie: Provinciehuis, Luttenbergstraat 2, 8012 EE Zwolle
- 10.30 uur **Restaurant Librije 'Variatie op de kaart'**
Gevarieerd eten heeft de toekomst: meer groenten en minder vlees. Tijdens de workshop Variatie op de Kaart laat initiatiefnemer Joris Heijnen chefs van Overijsselse restaurants zien dat vegetarisch koken lekker en leuk is. Urgenda neemt een kijkje in de keuken waar ook Jonnie Boer, eigenaar van De Librije aanwezig is.
Locatie: Librije's Atelier, Spinhuisplein 1, 8011 ZZ Zwolle
- 12.00 uur **Bezoek ROVA en debat over financiering en duurzaamheid!**
Kort bedrijfsbezoek en lunch bij ROVA, het gemeente afval nutsbedrijf, dat rijdt op gft-afval! We nemen o.a. een kijkje bij een gft-afval vergister.
- 13.00 uur
Duurzame initiatieven te over. Maar zijn ze allemaal economisch rendabel? En zo nee: hoe bereik je een economische meerwaarde? Kortom: hoe vermarkt je duurzaamheid eigenlijk en hoe maak je duurzaamheid financieerbaar? Een boeiend gesprek met de gemeente Zwolle, ondernemers, financiële experts en hoogleraar duurzaamheid prof. Jan Rotmans (EUR).
Locatie: ROVA, Steinfurtstraat 2, 8028 PP Zwolle
- 16.00 uur **Duurzaamste gemeentewerf van Nederland**
De gemeente Hardenberg en WAVIN (kunststofverwerkingsbedrijf) verzorgen speciaal voor de Urgenda Regiotour een rondleiding langs de duurzaamste gemeentewerf, WAVIN en het duurzaam kenniscentrum Hibertad (hier wordt ook met 'stro' gebouwd!). Het thema van de middag is: 'de waarde van duurzaam bouwen'. Prof. Jan Rotmans (EUR) zal zijn visie over duurzame bouw geven middels een interactieve discussie.
Locatie: Gemeentewerf - Kruiwiel 15 (op bedrijvenpark Haardijk in), 7773 NL Hardenberg
- 17.30 uur **Vertrek Urgendateam**

MUGGENBEET • DEVENTER • HEETEN • ZWOLLE • HARDENBERG • DENEKAMP

21-23 september

urgenda
rijdt door Overijssel

Vrijdag 23 september (Hengelo, Enschede, Denekamp)

- 10.00 uur   **Bezoek Schildersbedrijf Gebr. Van der Geest**
Lijnolieverf is oplosmiddelvrije, natuurvriendelijke verf gemaakt uit de vlasplant. Toch kleeft er nog een licht geitenwollen-sokken imago aan deze verf. Zeer onterecht, meent Bas van der Geest, directeur van het moderne schildersbedrijf Van der Geest en Rolsma verven. Deze verf kan concurreren met alle verf die nu in de bouwwereld gebruikt wordt, is volledig C2C, betaalbaar en heerlijk om te verwerken. En past uitstekend in een biobased economy. Inmiddels hebben 11 bedrijven in Oost-Nederland het initiatief genomen om samen biobased verven, kwasten, pigmenten en garens te ontwikkelen.
Locatie: Schildersbedrijf Gebr. Van der Geest, Josink Kolkweg 19, 7545 PR Enschede.
- 12.00 uur   **Proeverij, kokerij en voedseldebate over streekproducten**
Regionaal voedsel leeft. Steeds vaker kopen consumenten of horecagelegenheden rechtstreeks in bij lokale boeren. Het aantal streekmarkten groeit. Maar wat is nou een echt duurzaam streekproduct? Is het allemaal echt of zitten er ook neppers tussen? Is er een spanningsveld tussen grote en kleine ambachtelijke bedrijven? In de oudste boerderij van Twente - Erve Elferman in Denekamp- nemen we een kijkje nemen en proeven we een heerlijke lunch! Samen met Bouwe Ruiters (Held van de Smaak 2011, Landbouwe.nl) gaan we met diverse koplopers uit het regionale bedrijfsleven in discussie.
Locatie: Stroothuizerweg 9, 7591 NB Denekamp
- 15.30 uur   **Norm-teq**
Het Hengelose bedrijf Norm-teq ontwikkelt, produceert en levert duurzame innovatieve oplossingen voor de bouw en vastgoed. In 2010 ontvingen zij de eerste Prijs van Duurzame dinsdag voor hun concept Normteq-life. Met Norm-teq life veranderen bestaande flats in moderne energiezuinige appartementencomplexen. En dit zonder dat bewoners lange tijd hun woning moeten verlaten. De buitenschil van bestaande flatwoningen wordt verwijderd, nieuwe wooneenheden worden verankerd aan de bestaande betonconstructie. Zo ontstaat er een energiezuinige, comfortabele woning die kan concurreren met mening nieuw appartementen-complex.
Locatie: Jan Tinbergenstraat 221, 7559 SP Hengelo.
- 16.30 uur   **Einde regiotour**